Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 16 juli 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Statligt stöd — Artikel 107.1 FEUF — Myndigheters försäljning av jordbruksfastigheter — Nationella bestämmelser som ger nationella myndigheter rätt att motsätta sig försäljning av en jordbruksfastighet när det erbjudna priset anses ’inte alls stå i proportion’ till marknadsvärdet — Gynnande av vissa företag eller viss produktion — Kriteriet om en privat investerare — Fastställande av ’marknadsvärdet’”

I mål C-39/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesgerichtshof (Tyskland) genom beslut av den 29 november 2013, som inkom till domstolen den 27 januari 2014, i ett förfarande som inletts av

BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH

ytterligare deltagare i rättegången:

Thomas Erbs,

Ursula Erbs,

Landkreis Jerichower Land,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano (referent) samt domarna A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger och F. Biltgen,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 december 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH, genom C. von Donat, Rechtsanwalt,

— Thomas och Ursula Erbs, genom T. Rehmann, Rechtsanwalt,

* Rättegångsspråk: tyska.

— Landkreis Jerichower Land, genom W. Sonderhoff, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom T. Henze och B. Beutler, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom P.-J. Loewenthal och R. Sauer, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 17 mars 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 107.1 FEUF.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH (nedan kallat BVVG) och Landkreis Jerichower Land (förvaltningsområdet Jerichower Land, Tyskland). Målet rör Landkreis avslag på en ansökan om godkännande av försäljningen av en jordbruksfastighet till Thomas och Ursula Erbs (nedan kallade makarna Erbs).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Del II punkt 1 första stycket i kommissionens meddelande av den 10 juli 1997 om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader (EGT C 209, s. 3, nedan kallat meddelandet) har följande lydelse:

”En överlåtelse av mark och byggnader efter ett vederbörligen offentliggjort, öppet och villkorslöst anbudsförfarande (av auktionstyp), där det bästa eller det enda anbudet antas, utgör per definition en försäljning till marknadspris och innefattar följaktligen inte statligt stöd.

…”

4 I del II punkt 2 a i meddelandet anges följande:

”Om offentliga myndigheter avser att inte använda förfarandet som beskrivs under 1. bör en oberoende värdering genomföras av en eller flera oberoende värderingsmän före förhandlingarna om överlåtelsen för att fastställa marknadsvärdet på grundval av allmänt accepterade marknadsindikatorer och värderingsstandarder.

…

Med marknadsvärde förstås det pris som mark och byggnader på värderingsdagen skulle betinga vid en privat försäljning mellan en villig säljare och en oberoende köpare, under antagandet av att egendomen offentligt utbjuds till salu, att marknadsförhållandena möjliggör försäljning i normal ordning och att det med beaktande av egendomens art står en skälig tidsrymd till förfogande för förhandling av köpet …”

Tysk rätt

5 1 § stycke 1 i Grundstückverkehrsgesetz (lag om åtgärder för förbättring av jordbruksstrukturen och om skydd för jord- och skogsbruksföretag) av den 28 juli 1961 (BGBl. I, s. 1091) (nedan kallad GrdstVG) har följande lydelse:

”(1) Bestämmelserna i detta avsnitt är tillämpliga på jord- och skogsbruksfastigheter ...”

6 I 2 § stycke 1 i GrdstVG föreskrivs följande:

”Försäljning av mark och det obligationsrättsliga avtalet avseende denna försäljning kräver tillstånd. …”

7 I 4 § GrdstVG föreskrivs följande:

”Tillstånd krävs inte om

1. Förbundsstaten eller en delstat deltar i försäljningen som avtalspart

...”

8 I 9 § GrdstVG föreskrivs följande:

”(1) Tillstånd får vägras eller begränsas genom krav (10 §) eller villkor (11 §) endast om det föreligger omständigheter av vilka det framgår att

1. försäljningen innebär en olämplig fördelning av jord och mark, eller

2. fastigheten eller den övervägande delen av de fastigheter som sammanhänger geografiskt eller ekonomiskt och tillhör säljaren skulle minska eller fördelas på ett oekonomiskt sätt, eller

3. vederlaget inte alls står i proportion till fastighetens värde.

...

(4) Tillstånd enligt första stycket punkt 3 får inte vägras om marken säljs för andra ändamål än för jordbruk eller skogsbruk.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

9 Det framgår av beslutet om hänskjutande att BVVG är en privaträttslig juridisk person vars andelar innehas av Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (ett offentligt organ som har anförtrotts vissa uppgifter med anledning av den tyska återföreningen). BVVG har bland annat enligt lag anförtrotts uppdraget att hantera privatiseringen av statligt ägd jord- och skogsbruksmark samt byggnader. BVVG agerar härvid som civilrättlig ägare i eget namn men för Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgabens räkning.

10 Efter ett offentligt anbudsförfarande i vilket makarna Erbs lade det högsta budet upprättade notarius publicus den 31 mars 2008 ett ”avtal om försäljning och avträdande” avseende makarna Erbs förvärv från BVVG av cirka 2,6 hektar jordbruksmark för 29 000 euro (nedan kallad den sålda marken).

11 I beslut av den 5 juni 2008 fann Landkreis Jerichower Land, i egenskap av behörig myndighet för att godkänna en sådan försäljning och avtalet därom, med tillämpning av 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG att överlåtelsen inte kunde godkännas eftersom den avtalade köpeskillingen inte alls stod i proportion till jordbruksvärdet av den sålda marken.

12 Det framgår nämligen av nationell rättspraxis på området att en sådan disproportion föreligger när köpeskillingen med mer än 50 procent överstiger jordbruksvärdet av den sålda marken. Detta värde motsvarar det pris som betalas för mark av samma typ inom samma område vid den tidpunkt då avtalet ingicks inom ramen för en fastighetstransaktion mellan två jordbrukare. Även försäljningar till icke-jordbrukare ska beaktas vid fastställandet av detta värde, såvida försäljningen sker för fortsatt användning av marken för andra jordbruksändamål.

13 BVVG och makarna Erbs väckte talan mot Landkreis Jerichower Lands beslut vid Amtsgericht – Landwirtschaftsgericht (domstol i första instans – avdelningen för jordbruksärenden), vilken ogillade talan på grundval av en bedömning av den sålda markens marknadsvärde som erhållits från en expertkommitté.

14 Detta avgörande överklagades till domstolen i andra instans, vilken förordnade om ett nytt expertutlåtande. I utlåtandet angavs att jordbruksvärdet för den sålda marken uppgick till 14 168,61 euro om andra fastighetsförsäljningar som BVVG gjort i regionen ingick i jämförelsen eller till 13 648,19 euro om dessa försäljningar uteslöts från jämförelsen. Således bekräftades att det pris på 29 000 euro som makarna Erbs erbjudit med mer än 50 procent översteg marknadsvärdet för den sålda marken och följaktligen ”inte alls stod i proportion till fastighetens värde” i den mening som avses i 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG.

15 Domstolen i andra instans har dessutom påpekat att godkännandet av en försäljning till ett sådant pris till fritidsjordbrukare, såsom makarna Erbs, skulle påverka jordbruksverksamheter negativt. Om priserna på alltjämt tillgängliga jordbruksmarker blev orimliga skulle detta nämligen göra att jordbrukare som har behov av mark för att utöka sitt jordbruk inte kunde förvärva markena. Enligt domstolen i andra instans kan dock en försäljning av jordbruksmark endast vägras om det finns en jordbrukare som är beredd att förvärva marken. Denna domstol konstaterade att det fanns minst en professionell jordbrukare, som visserligen inte deltagit i den offentliga upphandlingen, som skulle ha varit beredd att förvärva den sålda marken för ett pris upp till 50 procent över dess jordbruksvärde. Med anledning av detta ogillades BVVG:s och makarna Erbs talan.

16 BVVG överklagade till Bundesgerichtshof (högsta domstolen). Den hänskjutande domstolen frågar sig huruvida BVVG:s försäljning av statligt ägd mark till ett pris som understiger det pris som fastställts genom ett offentligt anbudsförfarande leder till att köparen gynnas och, i sådana fall, huruvida en sådan gynnsam behandling kan vara motiverad av det syfte som eftersträvas med 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG, det vill säga att skydda jordbruksverksamheternas intressen. Bundesgerichtshof frågar sig också huruvida beslutet att neka försäljning till det pris som fastställts genom ett offentligt anbudsförfarande strider mot artikel 107.1 FEUF, med hänsyn till omständigheten att det, när ett sådant beslut meddelas, ännu inte har beslutats till vem marken ska säljas.

17 Under dessa omständigheter beslutade Bundesgerichtshof att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Utgör artikel 107.1 FEUF hinder mot en nationell bestämmelse som 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG, enligt vilken det är förbjudet för ett organ som utgör en del av staten, såsom BVVG, att sälja jordbruksmark till högstbjudande i ett offentligt anbudsförfarande när det högsta budet inte alls står i proportion till markens värde?”

Prövning av tolkningsfrågan

18 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, utgör ett stöd som är oförenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

19 Med hänsyn till formuleringen av tolkningsfrågan erinras inledningsvis om att domstolen inte är behörig att avgöra om en nationell åtgärd är förenlig med unionsrätten. Domstolen får inte heller pröva huruvida ett statligt stöd är förenligt, eller en stödordning förenlig, med den inre marknaden, eftersom denna bedömning faller inom området för den exklusiva behörighet som tillkommer Europeiska kommissionen, vars beslut kan prövas av EU-domstolen (dom Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, EU:C:2010:335, punkt 22 och där angiven rättspraxis).

20 Domstolen är emellertid behörig att tillhandahålla den hänskjutande domstolen alla sådana uppgifter om unionsrättens tolkning som gör det möjligt för denna att pröva en nationell åtgärds förenlighet med unionsätten i syfte att kunna döma i det mål som anhängiggjorts vid den. På området för statligt stöd kan EU-domstolen bland annat tillhandahålla den nationella domstolen sådana uppgifter om tolkningen som gör det möjligt för den nationella domstolen att avgöra huruvida en nationell åtgärd ska kvalificeras som ”statligt stöd” i den mening som avses i unionsrätten (domen Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, EU:C:2010:335, punkt 24 och där angiven rättspraxis).

21 Frågan ska följaktligen anses ha ställts för att få klarhet i huruvida artikel 107.1 FEUF ska tolkas på så sätt att en nationell bestämmelse – enligt vilken det, för att säkerställa jordbruksverksamheternas intressen, är förbjudet för ett organ, som utgör en del av staten, att sälja jordbruksmark till högstbjudande i ett offentligt anbudsförfarande när den behöriga lokala myndigheten anser att det högsta budet inte alls står i proportion till markens uppskattade värde – kan omfattas av begreppet ”statligt stöd”.

22 Innan denna fråga besvaras erinrar domstolen om att enligt artikel 107.1 FEUF är, om inte annat föreskrivs i fördragen, stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

23 Enligt fast rättspraxis från domstolen måste samtliga villkor som föreskrivs i artikel 107.1 FEUF vara uppfyllda för att en åtgärd ska klassificeras som ”stöd” i den mening som avses i den bestämmelsen (domen Banco Privado Português och Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, punkt 45 och där angiven rättspraxis).

24 För att en nationell åtgärd ska kvalificeras som ”statligt stöd” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF ska det för det första röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra ska denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje ska åtgärden ge mottagaren en selektiv fördel. För det fjärde ska åtgärden snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen (domen Trapeza Eurobank Ergasias, C-690/13, EU:C:2015:235, punkt 17 och där angiven rättspraxis).

25 I det nationella målet anser den hänskjutande domstolen att 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG uppfyller det första, det andra och det fjärde villkoret som angetts i föregående punkt. Den är dock osäker när det gäller tolkningen och tillämpningen av det tredje villkoret, enligt vilket åtgärden i fråga måste ge mottagaren en selektiv fördel.

26 Det framgår av domstolens fasta praxis att begreppet stöd, förutom konkreta förmåner, som subventioner, lån och förvärv av kapitalandelar i företag, även kan omfatta åtgärder som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar ett företags budget och som därigenom, utan att vara

subventioner i strikt bemärkelse, är av samma karaktär och har identiskt lika effekter (domen Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punkt 30 och där angiven rättspraxis). För att kunna fastställa att statligt stöd föreligger måste det visas på ett tillräckligt direkt samband mellan den fördel som beviljas stödmottagaren och en minskning av statens budget, eller en tillräckligt konkret ekonomisk risk för en belastning av denna budget (se, för ett liknande resonemang, domen Bouygues och Bouygues Télécom/kommissionen m.fl. och kommissionen/Frankrike m.fl., C-399/10 P och C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkt 109).

27 Såsom domstolen fastställt i en tidigare dom är det därför i princip inte uteslutet att försäljning av statligt ägd mark till ett pris som understiger marknadspriset kan utgöra statligt stöd (domen Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punkt 31).

28 En sådan förändring kan nämligen ge köparen, i egenskap av mottagare, en fördel som leder till en minskning av statens budget genom att staten avstår från skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde och det lägre pris som betalats av köparen.

29 Domstolen har särskilt i fråga om offentliga myndigheters försäljning av mark och byggnader till företag eller enskilda näringsidkare, såsom jord- och skogsbrukare, slagit fast att denna försäljning kan innehålla inslag av statligt stöd, bland annat när försäljningen inte har skett till marknadsvärdet, det vill säga till det pris som en privat investerare som handlar under normala konkurrensförhållanden skulle ha betalat (domen Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

30 Av detta följer att när det i nationell rätt införs regler om beräkning av marknadsvärdet på mark som myndigheter utbjuder till försäljning, krävs det att tillämpningen av dessa regler, för att de ska vara förenliga med artikel 107 FEUF, alltid utmynnar i ett pris som ligger så nära marknadsvärdet som möjligt (se, för ett liknande resonemang, domen Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punkt 35).

31 Flera metoder kan ge priser som motsvarar marknadsvärdet. Bland dessa metoder återfinns försäljning till högstbjudande och begäran av expertutlåtande, vilka avses i del II punkterna 1 och 2 i meddelandet. Det är inte uteslutet att samma resultat även kan uppnås med andra metoder (se, för ett liknande resonemang, domen Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punkterna 35 och 39).

32 När det särskilt gäller metoden att sälja till högstbjudande har domstolen redan – i ett mål rörande en myndighets försäljning av ett företag tillhörande myndigheten – fastställt att det kan presumeras att marknadspriset motsvarar det högsta anbudet när en myndighet anordnar ett öppet, överblickbart och villkorslöst anbudsförfarande, förutsatt att det fastställs, för det första, att anbudet är bindande och trovärdigt samt, för det andra, att det inte är motiverat att beakta andra ekonomiska faktorer än priset (dom Land Burgenland m.fl./kommissionen, C-214/12 P, C-215/12 P och C-223/12 P, EU:C:2013:682, punkt 94).

33 Under sådana omständigheter har domstolen också angett att det inte är nödvändigt att vidta andra åtgärder för att fastställa marknadspriset, såsom att konsultera oberoende experter (se, för ett liknande resonemang, dom Land Burgenland m.fl./kommissionen, C-214/12 P, C-215/12 P och 223/12 P, EU:C:2013:682, punkt 95).

34 Domstolen erinrar om att den behöriga lokala myndigheten, med tillämpning av den nationella bestämmelsen i fråga, efter ett anbudsförfarande kan neka en försäljning av en statligt ägd jordbruksfastighet till högstbjudande, när den anser att det pris som erbjudits inte alls står i proportion till fastighetens värde.

35 Såsom det erinrats om i punkt 12 i förevarande dom föreligger det, enligt nationell rättspraxis, en sådan disproportion när köpeskillingen med mer än 50 procent överstiger ”jordbruksvärdet” av den sålda marken. Detta värde motsvarar det pris som betalades för mark av samma typ inom samma område vid den tidpunkt då avtalet ingicks inom ramen för en fastighetstransaktion mellan två jordbrukare. Även försäljningar till icke-jordbrukare ska beaktas vid fastställandet av detta värde, såvida försäljningen sker för fortsatt användning av marken för andra jordbruksändamål.

36 Tillämpningen av 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG kan således äventyra målen med ett offentligt anbudsförfarande genom att den utesluter det högsta budet, vilket kan anses motsvara fastighetens marknadsvärde, såsom redan påpekats i punkt 32 i förevarande dom.

37 Dessutom möjliggör bestämmelsen i 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG för en tredje part, som inte ens har deltagit i anbudsförfarandet, att till följd av den behöriga lokala myndighetens avslagsbeslut förvärva samma fastighet till ett pris som är lägre än det som erbjöds i anbudsförfarandet. Därför kan bestämmelsen omfattas av begreppet ”statligt stöd” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

38 Tillämpningen av en sådan bestämmelse ger nämligen köparen, i egenskap av mottagare, en fördel som leder till en minskning av statens budget genom att staten avstår från skillnaden mellan fastighetens värde, såsom detta fastställts av behöriga lokala myndigheter, och det högre pris som erbjudits av högstbjudande vid det offentliga anbudsförfarandet.

39 Det kan emellertid inte uteslutas att metoden att sälja till högstbjudande under särskilda omständigheter inte leder till ett pris som motsvarar marknadsvärdet av tillgången i fråga och att det därför är motiverat att beakta andra faktorer än priset.

40 Såsom generaladvokaten påpekat i punkt 71 i sitt förslag till avgörande kan så vara fallet bland annat när det högsta budet framstår som klart högre än alla andra bud vid det offentliga anbudsförfarandet och klart högre än tillgångens uppskattade marknadsvärde med anledning av budets uppenbart spekulativa karaktär.

41 Under sådana förhållanden är nämligen metoden att sälja till högstbjudande inte ägnad att ange marknadsvärdet på fastigheten i fråga.

42 En nationell bestämmelse som gör det möjligt för behörig nationell myndighet att under dessa omständigheter bortse från ett bud som enligt den myndigheten är oproportionerligt och därför neka försäljning av den jordbruksmark som budet avser kan följaktligen inte kvalificeras som ”statligt stöd”, i den mån som tillämpningen av bestämmelsen gör det möjligt att uppnå ett pris som, i överrensstämmelse med den rättspraxis som det erinrats om i punkt 30 i förevarande dom, ligger så nära den sålda markens marknadsvärde som möjligt.

43 Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 65 i sitt förslag till avgörande har domstolen i förevarande fall inte all information avseende den metod som använts av de behöriga lokala myndigheterna och de experter som utsetts av de nationella myndigheterna för att fastställa priset för marken med tillämpning av 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG.

44 Av de handlingar som ingetts till domstolen framgår varken de marknadsindikatorer eller de värderingsstandarder på grundval av vilka en jordbruksfastighets marknadsvärde har beräknats.

45 Följaktligen kan domstolen inte avgöra huruvida tillämpningen av den nationella bestämmelsen faktiskt gör det möjligt att uppnå ett pris som ligger så nära marknadsvärdet för marken i fråga som möjligt, vilket krävs enligt den rättspraxis som det erinrats om i punkt 30 i förevarande dom.

46 Det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva om så är fallet i det nationella målet.

47 Vid denna prövning måste den hänskjutande domstolen säkerställa att metoden för fastställande av jordbruksfastigheternas värde åtföljs av en mekanism genom vilken prisutvecklingen beaktas, så att bedömningen utmynnar i ett pris som ligger så nära det aktuella marknadsvärdet som möjligt (se, för ett liknande resonemang, domen Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, punkt 43).

48 Det är dessutom mot bakgrund av samtliga omständigheter i det nationella målet, däribland det sätt på vilket anbudsförfarandet i fråga genomförts, som den hänskjutande domstolen ska pröva huruvida det högsta budet motsvarar fastighetens marknadsvärde eller om det är nödvändigt att beakta andra faktorer än priset och således nödvändigt att tillämpa bestämmelsen i 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG.

49 I detta hänseende har den tyska regeringen gjort gällande att denna bestämmelse är motiverad för att säkerställa jordbruksverksamheternas intressen.

50 Bestämmelsen avser särskilt att undvika att yrkesjordbrukare tvingas att betala priser för förvärv av ny mark vilka kan äventyra deras verksamhets ekonomiska livskraft.

51 Domstolen erinrar emellertid om att en sådan argumentation i sig inte är tillräcklig för att en sådan bestämmelse inte ska omfattas av begreppet ”statligt stöd” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

52 Enligt fast praxis från domstolen tas nämligen i den bestämmelsen inte någon hänsyn till de statliga åtgärdernas orsaker eller syften, utan åtgärderna definieras där med utgångspunkt i vilka verkningar de har (se dom 3M Italia, C-417/10, EU:C:2012:184, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

53 Den hänskjutande domstolen har påpekat att beslutet, med tillämpning av 9 § stycke 1 punkt 3 GrdstVG, att neka försäljning till det pris som fastställts genom ett offentligt anbudsförfarande meddelas innan det har beslutats till vem marken ska säljas. Detta saknar också betydelse för frågan huruvida åtgärden ska kvalificeras som ”statligt stöd” i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF.

54 Det skulle nämligen strida mot logiken i det permanenta kontrollsystem för statligt stöd som införts genom artiklarna 107 och 108 FEUF att villkora kvalificeringen av en nationell åtgärd som ”stöd” med att det kontrolleras huruvida varje mottagare faktiskt åtnjuter de fördelar som ges genom åtgärden i fråga.

55 Mot bakgrund av det ovan anförda ska frågan besvaras på följande sätt. Artikel 107.1 FEUF ska tolkas så, att en nationell bestämmelse såsom den som är i fråga i det nationella målet – enligt vilken det, för att säkerställa jordbruksverksamheternas intressen, är förbjudet för ett organ, som utgör en del av staten, att sälja jordbruksmark till högstbjudande i ett offentligt anbudsförfarande när den behöriga lokala myndigheten anser att det högsta budet inte alls står i proportion till markens uppskattade värde – inte kan omfattas av begreppet ”statligt stöd”, i den mån som tillämpningen av bestämmelsen gör det möjligt att uppnå ett pris som ligger så nära den berörda jordbruksmarkens marknadsvärde som möjligt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Rättegångskostnader

56 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 107.1 FEUF ska tolkas så, att en nationell bestämmelse såsom den som är i fråga i det nationella målet – enligt vilken det, för att säkerställa jordbruksverksamheternas intressen, är förbjudet för ett organ, som utgör en del av staten, att sälja jordbruksmark till högstbjudande i ett offentligt anbudsförfarande när den behöriga lokala myndigheten anser att det högsta budet inte alls står i proportion till markens uppskattade värde – inte kan omfattas av begreppet ”statligt stöd”, i den mån som tillämpningen av bestämmelsen gör det möjligt att uppnå ett pris som ligger så nära den berörda jordbruksmarkens marknadsvärde som möjligt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Underskrifter